

Dosarul nr. 2rac-284/21
2-16139058-01-2rac-22102021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Buhnaci, V. Cotorobai)

DECIZIE

28 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială
„Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Companiei Internaționale de
Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Societatea cu
Răspundere Limitată „Gvido Stil” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și la
cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „Asito
Direct” Societate pe Acțiuni împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank”
Societate pe Acțiuni, Societății cu Răspundere Limitată „Gvido Stil”, intervenient
accesoriu Mykhaylo Goncharuk cu privire la constatarea nulității actului juridic,

împotriva deciziei din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct”
Societate pe Acțiuni, a fost casată hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre,

constată:

La 03 februarie 2016 BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare
în judecată împotriva CIA „Asito” SA, intervenient accesoriu SRL „Gvido Stil” cu
privire la încasarea despăgubirii de asigurare.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 martie 2015, între BC
„Moldova-Agroindbank” SA, în calitate de asigurat, CIA „Asito” SA, în calitate de
asigurător și SRL „Gvido Stil”, în calitate de contractant al asigurării, a fost încheiat
contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659, în baza căruia CIA

„Asito” SA s-a obligat să recupereze BC „Moldova-Agroindbank” SA daunele financiare suportate în rezultatul producerii cazului asigurat.

A menționat că, conform pct. 2.1 al contractului menționat, drept caz asigurat este considerată neexecutarea de către debitor, în termenele stabilite, integral sau parțial, a obligațiilor asumate în temeiul contractului de credit nr. S150051/437 din 20 martie 2015, prin care BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SRL „Gvido Stil” suma de 32200000 de lei, cu termenul limită de rambursare – 19 noiembrie 2015.

Reclamanta a susținut că, conform pct. 4.1 al contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare, părțile au convenit asupra faptului că survenirea cazului asigurat și cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilesc de CIA „Asito” SA, în baza documentelor și informațiilor justificative prezentate de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, iar conform pct. 5.2 lit. a) al contractului, ultima s-a obligat, în termen de 3 zile lucrătoare din momentul când i-a devenit cunoscut faptul producerii cazului asigurat, să înștiințeze despre aceasta CIA „Asito” SA și să prezinte acesteia cererea de daună cu anexarea actelor necesare pentru confirmarea survenirii cazului asigurat, stabilirea valorii daunelor financiare și a cuantumului despăgubirii de asigurare și anume, copia contractului de credit și copiile dispozițiilor de plată date de CIA „Asito” SA, în scopul onorării obligațiunilor de plată față de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

A afirmat că debitorul SRL „Gvido Stil” nu și-a onorat obligația de rambursare a creditului în termenul prevăzut de pct. 1.6 al contractului și prin urmare, la 20 noiembrie 2015 a depus dosarul de daune nr. 22005/1261, împreună cu copia contractului de credit și originalul extrasului din contul curent al debitorului deschis în bancă.

A notat că, conform pct. 4.6 și 5.1 lit. c) ale contractului de asigurare, CIA „Asito” SA și-a asumat obligația să examineze circumstanțele cazului asigurat, să stabilească valoarea daunelor financiare și mărimea despăgubirii de asigurare, să semneze actul de stabilire a despăgubirii de asigurare cu prezentarea actului respectiv BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru semnare și să comunice decizia privind refuzul total sau parțial de achitare a despăgubirii de asigurare, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii documentelor indicate la pct. 5.2 lit. a) al contractului.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a relevat că, contrar prevederilor pct. 4.1., 4.6 și 5.1 lit. c) ale contractului de asigurare, la 27 noiembrie 2015 CIA „Asito” SA, invocând necesitatea examinării circumstanțelor cazului asigurat, stabilirii valorii daunelor financiare și a mărimii despăgubirii de asigurare, a înaintat reclamantei scrisoarea nr. 01/1-2213, prin care a solicitat prezentarea suplimentară a copiilor dosarului aferent contractului de credit și a copiilor actelor normative interne ale băncii, ce reglementează procedura de acordare a creditelor.

Reclamanta consideră că solicitarea menționată este una neîntemeiată, deoarece reieșind din clauzele expuse ale contractului de asigurare, BC „Moldova-Agroindbank” SA nu are obligația de a prezenta CIA „Asito” SA alte documente decât cele care sunt prevăzute la pct. 5.2 lit. a) al contractului. Pe de altă parte, prezentarea de către bancă a

copiilor dosarului de credit și ale actelor normative interne nu este necesară pentru realizarea de către CIA „Asito” SA a scopurilor invocate în scrisoarea din 27 noiembrie 2015, or, conform pct. 5.2 lit. a) al contractului de asigurare, actele necesare pentru confirmarea survenirii cazului asigurat, stabilirea valorii daunelor financiare cuantumului despăgubirilor de asigurare, sunt copiile contractului de credit și a dispozițiilor de plată.

A invocat că prin scrisoarea nr. 22005/1316 din 02 decembrie 2015, a prezentat pârâtei documentele suplimentare solicitate, aferente dosarului de credit și actelor normative interne. Totodată, pârâtei i-au fost prezentate nota de plată aferentă contractului de credit și extrasele detaliate din contul curent al debitorului în schimbul dispozițiilor de plată solicitate, pe care nu le deține în virtutea unor circumstanțe obiective, întemeiate de drept și de fapt, aduse la cunoștința pârâtului ulterior, prin scrisoarea nr. 22005/1346 din 10 decembrie 2015.

A mai invocat că la 10 decembrie 2015, pârâta a solicitat prezentarea explicațiilor pe marginea motivelor neprezentării dispozițiilor de plată, precum și a copiei unui oarecare contract de gaj, încheiat între bancă și debitor, prin care ultimul ar fi gajat băncii tehnică agricolă sau a explicațiilor privind motivele neîncheierii unui asemenea contract, pe care o consideră nefondată reieșind din pct. 4.1., 4.6 și 5.1 lit. c) ale contractului de asigurare. Mai mult, înaintarea unei solicitări de prezentare a contractului de gaj trezește dubii întemeiate privind executarea de către pârâtă cu bunăcredință a drepturilor și obligațiilor asumate în baza contractului de asigurare. Or, CIA „Asito” SA cunoștea de la data încheierii contractului de asigurare ori, cel puțin, de la data de 20 noiembrie 2015, când a recepționat cererea de daună a băncii împreună cu contractul de credit, despre faptul că între bancă și debitor nu a fost încheiat și nici nu urma a fi încheiat un oarecare contract de gaj.

Reclamanta a relatat că, conform pct. 4.1 al contractului de credit, garanțiile efectuării plăților conform contractului de credit reprezintă polița de asigurare a riscului financiar, emisă de CIA „Asito” SA și împuternicirea acordată băncii de către debitor pentru debitarea conturilor curente ale acestuia, deschise la bancă, cu sumele devenite scadente în baza contractului de credit.

A menționat că, a satisfăcut cererea pârâtei și a prezentat explicațiile de rigoare pe marginea dispozițiilor de plată și contractului de gaj solicitate prin scrisoarea nr. 01/1- 2320 din 10 decembrie 2015, iar la 17 decembrie 2015 pârâta a înaintat băncii scrisoarea nr. 01/1-2357, din care reiese că aceasta a acceptat explicațiile băncii referitor la dispozițiile de plată solicitate de pârâtă, totodată, reiterând cererea privind prezentarea de către bancă a actelor normative interne care reglementează procedura de acordare a creditelor, condiționând în acest fel inițierea procedurii de examinare a circumstanțelor cazului asigurat.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a susținut că prin scrisoarea nr. 22005/1389 din 24 februarie 2015 (ca răspuns la scrisoarea pârâtei nr. 01/1-2357 din 17 decembrie 2015) a informat pârâta despre disponibilitatea sa de a-i oferi acces la documentele solicitate suplimentar, în conformitate cu clauzele pct. 5.2 lit. b) al contractului de

asigurare, însă, de la recepționarea scrisorii și până la 06 ianuarie 2016, reprezentanții pârâtei nu s-au prezentat la bancă pentru a face cunoștință cu actele normative interne ale acesteia.

A afirmat că la 06 ianuarie 2016, a înaintat către CIA „Asito” SA o reclamație, prin care a solicitat achitarea, în termen de 10 zile lucrătoare din data recepționării reclamației, a despăgubirii de asigurare în mărime de 32747567,24 de lei, inclusiv, 32179792,28 de lei, cu titlu de datorie la credit și 567774,96 de lei, cu titlu de dobânzi de întârziere la 05 ianuarie 2016. Prin scrisoarea nr. 01/1-82 din 20 ianuarie 2016 CIA „Asito” SA a refuzat în satisfacerea cerințelor din reclamația băncii, invocând imposibilitatea de a purcede la examinarea circumstanțelor cazului asigurat, stabilirea valorii daunelor financiare și a mărimii despăgubirilor de asigurare ca urmare a neprezentării de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a documentelor solicitate.

Reclamanta consideră că și-a îndeplinit în modul corespunzător obligațiile asumate conform contractului de asigurare, inclusiv obligația de a prezenta pârâtei documentele necesare pentru confirmarea producerii cazului asigurat și stabilirea de către ultima a valorii daunelor financiare suportate de bancă, precum și a cuantumului despăgubirii de asigurare, ce urmează a fi plătită, însă, până în prezent nu a primit de la pârâtă actul de stabilire a despăgubirii de asigurare și/sau decizia privind refuzul total sau parțial de achitare a despăgubirii de asigurare și nici despăgubirea de asigurare.

A solicitat încasarea de la pârâtă a despăgubirii de asigurare în sumă de 32 747 567,24 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La data de 31 mai 2016, CIA „Asito” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, SRL „Gvido Stil” cu privire la constatarea nulității contractului de asigurare facultativă.

În motivarea acțiunii a indicat că, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Gvido-Stil” sunt în posesia contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, obiect al căruia este asigurarea de riscuri financiare în folosul asiguratului BC „Moldova-Agroindbank” SA.

A menționat că, examinând contractul enunțat, a constatat că acesta nu a fost semnat de directorul CIA „Asito” SA, fiind aplicată o ștampilă facsimil în locul semnăturii, iar în asemenea caz, contractul în cauză, nefiind semnat de către asigurator, nu poate produce efecte juridice.

CIA „Asito” SA a susținut că, din prevederile art. 199 alin. (1), 220, 210 alin. (1) și ale art.1308 alin. (3) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) rezultă cert că, un contract de asigurare urmează a fi încheiat în scris și urmează a fi semnat de părți. Semnătura reprezintă manifestarea de voință în scopul încheierii actului juridic și trebuie să provină de la partea contractantă, iar consimțământul trebuie exteriorizat și trebuie să provină de partea contractuală. La caz, aplicarea facsimilului nu coincide cu noțiunea de „a semna” și nu poate echivala cu exteriorizarea de voință a unei persoane concrete, precum și nu poate fi determinat dacă acesta a fost aplicat de către persoana corespunzătoare.

A afirmat că nu și-a exprimat consimțământul pentru a încheia acest contract,

nefiind aplicată semnătura administratorului pe contractul de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, astfel, contractul nu corespunde prevederilor citate și, respectiv, urmează a fi anulat.

A solicitat constatarea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015.

Prin încheierea din 22 septembrie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de CIA „Asito” SA a fost conexată cu cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, pentru a fi examinate într-un singur proces.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA, a fost încasată din contul CIA „Asito” SA în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu titlu de despăgubire de asigurare și dobândă de întârziere, conform contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, încheiat între CIA „Asito” SA, SRL „Gvido Stil” și BC „Moldova-Agroindbank” SA, suma de 32 747 567,24 de lei și a fost încasată din contul CIA „Asito” SA în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu titlu de taxă de stat, suma de 50000 de lei. Acțiunea depusă de CIA „Asito” SA a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia privind înregistrarea modificărilor din 19 octombrie 2018 a Serviciului înregistrare a unităților de drept al Agenției Servicii Publice, denumirea CIA „Asito” SA a fost modificată în CIA „Asito Direct” SA (f.d. 124, volumul III).

La 05 noiembrie 2018 CIA „Asito Direct” SA a declarat apel nemotivat, iar la 24 aprilie 2019 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA și admiterea acțiunii depusă de CIA „Asito Direct” SA, cu încasarea în mod solidar din contul intimaților a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către CIA „Asito Direct” SA și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 24 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către CIA „Asito” SA, a fost casată decizia instanței de apel și a fost remisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către CIA „Asito Direct” SA, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA ca fiind nefondată. A fost admisă acțiunea depusă de CIA „Asito Direct” SA și a fost declarat nul contractul de asigurare facultativă pentru riscurile financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, încheiat între BC „Moldova-Agroindbank” SA, CIA „Asito” SA și SRL „Gvido Stil”. Au fost încasate în mod solidar din contul BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Gvido Stil” în beneficiul CIA „Asito Direct” SA taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 4382,07 lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 37500 de lei și taxa de stat

pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 25000 de lei. Au fost anulate măsurile de asigurare a acțiunii aplicate în cadrul actualului proces asupra bunurilor ce aparțin CIA „Asito Direct” SA prin încheierea din 27 iunie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 05 iulie 2021 BC „Moldova-Agroindbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la CIA „Asito Direct” SA a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, bazată pe aplicarea eronată a legislației în vigoare și pe aprecierea incompletă, subiectivă și unilaterală a probelor administrate.

A menționat că, art. 210 alin. (2) și (3) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede două modalități de semnare a actului juridic civil: a) prin semnătura olografă, care este o modalitate firească de semnare a oricăror acte; b) prin utilizarea mijloacelor tehnice, care este un mecanism relativ nou, la care se atribuie și facsimila, în calitate de mijloc de reproducere exactă a unei scrieri/semnături olografe cu ajutorul instrumentelor și tehnologiilor moderne, utilizarea căreia, însă, în raporturile juridice este permisă numai în cazul în care părțile raportului juridic (actului juridic) au consimțit la aceasta.

Recurenta a susținut că, contractul de asigurare facultativă a fost semnat de către părți, recurgând la modalitățile descrise mai sus, deci, prin metode legale.

A afirmat că, reprezentanții băncii și ai debitorului, semnând contractul cu manuscris, au consimțit la încheierea contractului în ordinea respectivă, acest fapt fiind confirmat și prin acțiunile părților contractului.

A relevat că, pentru CIA „Asito” SA utilizarea facsimilei directorului în relațiile cu banca, inclusiv la încheierea contractelor de asigurare, este o procedură obișnuită. Întru confirmarea acestei împrejurări servesc zeci de documente ale CIA „Asito” SA prezentate băncii, printre care se regăsesc și contracte și polițe de asigurare facultativă de riscuri financiare, încheiate până la 20 martie 2015, dar și după și care au fost semnate din partea acesteia prin facsimila directorului.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a notat că o altă circumstanță, care vine să combată cele invocate de instanța de apel și să demonstreze valabilitatea și opozabilitatea facsimilei directorului CIA „Asito” SA servește și faptul că, facsimila directorului a fost aplicată pe contract, de altfel ca și pe contractele de asigurare facultativă de riscuri financiare și polițele de asigurare și scrisorile indicate în referința la cererea de chemare în judecată depusă de către CIA „Asito” SA, de către persoanele autorizate ale acesteia în cunoștință de cauză, conducându-se de normele interne ale CIA „Asito” SA.

A specificat că în acest sens, prezintă relevanță scrisoarea CIA „Asito” SA nr. 01/1-915 din 27 aprilie 2015, de asemenea, semnată prin facsimila directorului, expediată băncii ca răspuns la cererea sa nr. 1950 din 14 aprilie 2015 de operare a unor modificări în contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr.001583/2 din

27 martie 2015, pe care CIA „Asito” SA l-a propus spre semnare după examinarea solicitării băncii de contractare a asigurării facultative de riscuri financiare pentru asigurarea obligațiilor SRL „Moldabela” conform contractului de credit încheiat cu banca.

Recurenta a remarcat că în cererea sa, a solicitat CIA „Asito” SA efectuarea unor modificări în contractul și polița de asigurare menționate, printre care modificarea datei contractului și semnarea lor de către o persoană autorizată al acesteia prin semnătură olografă și nu prin utilizarea facsimilei directorului, însă, prin scrisoarea nr. 01/1-915 din 27 aprilie 2015, CIA „Asito” SA a refuzat semnarea contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 001583/2 din 27 martie 2015 și a poliței de asigurare prin semnătură olografă, prezentând băncii din nou contractul și polița semnate cu facsimila directorului, actualizate cu data de 28 aprilie 2015.

A declarat că, contractul de asigurare facultativă a fost semnat cu respectarea dispozițiilor art. 199 alin. (1) și (2), 210 alin. (1) - (3) și 1308 alin. (3) din Codul civil și reprezintă voința reală a CIA „Asito” SA, de către persoane autorizate corespunzător ale acesteia și în strictă conformitate cu normele interne ale CIA „Asito” SA privind utilizarea facsimilei directorului, în conformitate cu practica obișnuită, stabilită între CIA „Asito” SA și bancă și cu acordul tacit al părților contractului, iar constatările instanței de apel sunt neîntemeiate, bazate pe interpretarea eronată a circumstanțelor de fapt și de drept, aplicarea eronată a prevederilor legislației în vigoare la acel moment și ignorarea vehementă a probelor, existente la dosar, prezentate de către bancă întru argumentarea poziției sale și combaterea argumentelor invocate de către CIA „Asito” SA în cadrul examinării litigiului.

A mai invocat că, contractul de asigurare facultativă a fost încheiat în scris de către bancă și CIA „Asito” SA, dovada acestui fapt fiind anexată la materialele dosarului (primei instanțe i-a fost prezentată copia de pe contractul de asigurare facultativă pentru a fi anexat la materialele cauzei și originalul acestuia pentru contrapunere).

Recurenta a menționat că, scrisorile CIA „Asito” SA prezentate în adresa băncii ulterior depunerii de către aceasta a cererii de daune conform contractului de asigurare și, anume, nr. 01/1-2213 din 27 noiembrie 2015, nr. 01/1-2320 din 10 decembrie 2015, nr. 01/1-2357 din 17 decembrie 2015, nr. 01/1-2439 din 31 decembrie 2015 și nr.01/1-82 din 20 ianuarie 2016, semnate atât de directorul general adjunct finanțe, Ruslan Doboș, cât și prin aplicarea facsimilului directorului, denotă recunoașterea de către CIA „Asito” SA a existenței contractului și a valabilității acestuia pentru părțile semnate. Or, prin scrisorile menționate, CIA „Asito” SA, invocând necesitatea examinării circumstanțelor cazului asigurat aferent contractului, stabilirii valorii daunelor financiare și a mărimii despăgubirii de asigurare, întemeindu-și cerințele pe pct. 5.1 lit. b), 5.2 și alte puncte din contract, a solicitat prezentarea diferitor documente neprevăzute de altfel de contract, a condiționat inițierea procesului de examinare a circumstanțelor cazului asigurat aferent contractului și de stabilire a mărimii despăgubirii de asigurare prin prezentarea de către bancă a documentelor respective și

niciodată nu a pus la îndoială valabilitatea contractului, nici măcar după recepționarea reclamației băncii.

A susținut că ulterior depunerii cererii de daune conform contractului de asigurare, CIA „Asito” SA nu a invocat imediat nevalabilitatea contractului de asigurare pe motivul că a fost semnat prin aplicarea facsimilului directorului, ci s-a purces la procedura de examinare a circumstanțelor cu solicitarea de documente suplimentare. Nulitatea contractului s-a invocat de către CIA „Asito” SA doar după ce cererea de aplicare a măsurilor de asigurare înaintată de către bancă a fost admisă de instanța de judecată.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a afirmat că, în decizia sa, după ce a declarat contractul de asigurare ca fiind nul, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra consecințelor juridice, generate de nulitatea contractului de asigurare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 04 februarie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la 06 mai 2021 la adresa electronică a BC „Moldova-Agroindbank” SA (f.d. 99, volumul IV).

Astfel, recursul declarat la data de 05 iulie 2021, este în termen.

La 22 octombrie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților CIA „Asito Direct” SA, SRL „Gvido Stil” și Mykhaylo Goncharuk, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 145, 147-149, volumul IV).

Prin referința depusă la 26 noiembrie 2021 CIA „Asito Direct” SA a solicitat declararea recursului ca inadmisibil. Intimata a menționat că BC „Moldova-Agroindbank” SA interpretează eronat prevederile art. 210 din Codul civil, or, prin mijloc tehnic de semnare legiuitorul a avut în vedere semnătura electronică și nici într-un caz aplicarea unui mecanism de reproducere a semnăturii olografe, întrucât reproducerea reprezintă o copie, un fals. Legislația în vigoare nu reglementează așa instituție ca facsimil, însă, cert reglementează tipurile de semnătură olografă sau electronică. Cu referire la argumentul recurentei precum că CIA „Asito Direct” SA ar fi recunoscut încheierea contractului prin stabilirea rezervei tehnice, îl consideră neîntemeiat, deoarece conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, asigurătorul este obligat să instituie rezerva tehnică în mărimea pretențiilor formulate de către terța persoană, care a acționat asigurătorul în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 22 decembrie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 26 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a decis asupra oportunității invitării participanților și a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Respectând principiul contradictorialității și aplicând dispozițiile de procedură privind înștiințarea legală a tuturor participanților la proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a acționat cu toată diligența necesară pentru ca justițiabilii să fie informați despre procedura care îi privește, atât prin plasarea pe pagina web a Curții Supreme de Justiție a informației despre data ședinței, cât și prin alte mijloace de informare.

În ședința de judecată s-a prezentat reprezentantul recurentei BC „Moldova-Agroindbank” SA, avocatul Valeriu Cernei, care a susținut recursul declarat și a solicitat admiterea acestuia conform cerințelor indicate în cererea de recurs, cu încasarea totodată din contul CIA „Asito Direct” SA în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a taxei de stat în mărime de 50 000 de lei, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Intimata SRL „Gvido Stil” în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar a fost citată cu aviz recomandat la sediul indicat în Registrul de stat al persoanelor juridice – mun. Chișinău, str-la Criuleni, 38, plicurile fiind restituite instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 171-172, 212-213, volumul IV). În conformitate cu art. 102 alin. (7) din Codul de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

Intimatul Mykhaylo Goncharuk în ședința de judecată nu s-a prezentat. Domiciliul acestuia fiind în altă țară, Ucraina, instanța de recurs l-a citat prin intermediul poștei electronice indicată de el anterior în cererea de amânare depusă la Curtea de Apel Chișinău - XXXXX (f.d. 218, volumul IV, f.d. 40, volumul V), precum și la numărul de telefon indicat de intimat XXXXX, discuția fiind dusă personal cu acesta (f.d. 202, volumul IV).

Reprezentanții intimatei CIA „Asito Direct” SA, avocații Roman Vladimir și Sergiu Ciorba, în ședința de judecată nu s-au prezentat, dar au depus cereri de amânare, invocând că, fiind plecați din țară, nu reușesc să se prezinte la data și ora stabilită.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat neîntemeiate cererile de amânare, deoarece reprezentanții intimatei au depus în instanța de recurs trei cereri de amânare din diferite motive, iar conform art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, la solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia. Intimata CIA „Asito Direct” SA a beneficiat de acest drept la ședința din 24 februarie 2022 (f.d. 191-199, volumul IV).

Din considerentele menționate și având în vedere că toți participanții la proces au fost citați legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea recursului în lipsa acestora.

Audiind reprezentantul recurentei, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 martie 2015, între BC „Moldova Agroindbank” SA, în calitate de creditor și SC „Gvido Stil” SRL, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nr. SI50051/437, prin care părțile au convenit că, creditorul acordă debitorului un credit pe un termen scurt în sumă de până la 32200000 de lei, iar debitorul se obligă să restituie creditorului suma primită a creditului și să plătească creditorului dobândă și celelalte plăți aferente creditului stabilite în prezentul contract. Termenul-limită de rambursare a creditului este 19 noiembrie 2015 (f.d. 30-34, volumul I).

Conform pct. 4.1. din contractul menționat, efectuarea de către debitor a tuturor plăților datorate conform prezentului contract se garantează prin următoarele mijloace: polița de asigurare a riscului financiar, emisă de către CIA „Asito Direct” SA privind asigurarea tuturor obligațiilor sale de plată asumate conform prezentului contract; împuternicirea acordată creditorului de către debitor în mod expres și suficient pentru ca creditorul să debiteze conturile debitorului cu sumele devenite scadente în baza prezentului contract, în cazul în care debitorul nu efectuează de sine stătător orice plăți la survenirea scadenței acestora.

Tot la 20 martie 2015, între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Gvido Stil” SRL a fost încheiat contractul de mandat nr. S150051/437-A, prin care părțile au convenit că prezentul contract este încheiat pentru garantarea executării obligațiilor, care decurg din contractul de credit nr. S150051/437 din 20 martie 2015 (f.d. 35, 36, volumul I).

Potrivit pct. 4 al extrasului din procesul-verbal nr. 101 al ședinței Comitetului de conducere al băncii din 19 martie 2015, a fost aprobată disbursarea creditului după prezentarea de către debitor a poliței și contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare, a documentelor confirmative privind achitarea integrală de către SC „Gvido Stil” SRL a primei de asigurare, prevăzută în contractul de asigurare (f.d. 21, volumul I).

Conform formularului de confirmare a primirii mijloacelor creditare, SC „Gvido Stil” SRL a primit mijloace creditare în sumă de 32200000 de lei de la BC „Moldova-Agroindbank” SA, filiala 10 Chișinău (f.d. 37, volumul I).

În conformitate cu actul de verificare a utilizării creditului conform destinației din 05 noiembrie 2015, creditul a fost eliberat pentru plata în avans pentru tehnică/utilaj agricol conform contractului nr. G_ S/01 din 25 februarie 2015 în sumă de 32200000 de lei/1735849,06 dolari SUA (f.d. 51, volumul I).

De asemenea, s-a constatat că la 20 martie 2015 BC „Moldova- Agroindbank” SA a înaintat CIA „Asito” SA cererea nr. 10013/262, prin care a solicitat încheierea

contractului de asigurare de pierderi financiare, în scopul despăgubirii băncii pentru eventualele daune financiare ce ar putea fi suportate în rezultatul efectuării plății conform garanției bancare emise la solicitarea ordonatorului SRL „Gvido Stil” (f.d. 69, volumul II).

La 20 martie 2015, între CIA „Asito” SA, în calitate de asigurător, SC „Gvido Stil” SRL, în calitate de contractantul asigurării și BC „Moldova-Agroindbank” SA, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659, obiectul contractului constituind interesele patrimoniale ale asiguratului legate de daunele financiare pe care asiguratul le-ar putea suporta în circumstanțele ce nu depind de el în rezultatul survenirii riscului (cazului) asigurat.

Conform pct. 2.2 din contractul enunțat, drept risc (caz) asigurat conform contractului de asigurare este considerat neexecutarea de către contractantul asigurării, în termenele stabilite, integral sau parțial, a obligațiilor de plată asumate în contractul de credit nr. SI50051/437 din 20 martie 2015 încheiat cu asiguratul, denumit în continuare „Contract de credit” în conformitate cu care asiguratul a acordat contractantului asigurării un credit cu limita datoriei în sumă de 36.857.973 MDL, cu termen limită de rambursare la data de 19 noiembrie 2015.

Materialele cauzei atestă că, CIA „Asito” SA a eliberat polița de asigurare facultativă de riscuri financiare la contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, care a fost contrasemnată de toate părțile contractului, în care a fost stipulat că, riscurile asigurate sunt eventualele daune financiare suportate de asigurat în circumstanțe ce nu depind de el, ca urmare a neexecutării de către contractantul asigurării, în termenele stabilite, integral sau parțial, a obligațiilor de plată asumate în contractul de credit nr. SI50051/437 din 20 martie 2015, suma asigurată fiind indicată în mărime de 36857973 de lei (f.d.43, volumul I).

Conform ordinului de plată nr. 2 din 25 martie 2015, SC „Gvido Stil” SRL, în calitate de contractantul asigurării, a achitat integral la contul CIA „Asito” SA plata pentru prima de asigurare conform contractului de asigurare facultativă a riscurilor financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, în sumă de 146069 de lei (f. d. 46, volumul I).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, SC „Gvido Stil” SRL a rambursat către BC „Moldova-Agroindbank” SA până la 19 noiembrie 2015 credit în sumă de 20 207,72 lei și dobânzi – 2 380 614,73 lei, în total 2 400 822,5 lei, înregistrând la 20 noiembrie 2015 datorie în sumă de 32 216 821,08 lei (f.d. 111, volumul I).

La 20 noiembrie 2015 BC „Moldova-Agroindbank” SA s-a adresat cu cerere de daune nr. 22005/1261 la CIA „Asito” SA privind plata despăgubirilor de asigurare conform contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr.43/1659 din 20 martie 2015 și poliței de asigurare a riscurilor financiare nr.43/1659 din 20 martie 2015 (f.d. 66, volumul I).

Prin scrisoarea nr. 01/1-2213 din 27 noiembrie 2015, CIA „Asito” SA a comunicat BC „Moldova-Agroindbank” SA faptul că, a recepționat cererea de daune nr. 22005/1261 și a solicitat prezentarea documentelor suplimentare (dispozițiile de

plată, copia dosarului de credit, copia regulamentelor, instrucțiunilor băncii ce reglementează procedura de acordare a creditelor), necesare examinării circumstanțelor producerii cazului asigurat pe contractul de asigurare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, iar după primirea acestor acte, asigurătorul va purcede la constatarea pagubelor și stabilirea mărimii despăgubirii de asigurare (f.d. 67, volumul I).

Ulterior, prin scrisoarea nr. 22005/1316 din 02 decembrie 2015, care a fost recepționată de CIA „Asito” SA la 03 decembrie 2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a informat asigurătorul că, a examinat scrisoarea nr. 01/1-2213 din 27 noiembrie 2015 și a anexat suplimentar la această scrisoare toată documentația corespunzătoare solicitată de către asigurător (f.d. 69-73, volumul I).

Prin scrisoarea nr. 01/1-2320 din 10 decembrie 2015 CIA „Asito” SA a comunicat BC „Moldova-Agroindbank” SA despre faptul că a recepționat scrisoarea nr. 22005/1316 din 02 decembrie 2015, iar suplimentar a solicitat să prezinte dispozițiile de plată date de către contractantul asigurării în scopul onorării obligațiilor sale conform contractului de credit, care nu au fost prezentate, iar în cazul în care astfel de documente nu pot fi prezentate asigurătorului, să explice motivul imposibilității prezentării; copia contractului de gaj și a oricăror altor acorduri/acte legate de obiectul gajului, prin care a fost gajată tehnica agricolă procurată de SRL „Gvido Stil” de la Sverige Gruppen LP, iar în cazul în care un astfel de contract nu a fost încheiat, să prezinte informația privind motivele de fapt și de drept ce a făcut imposibilă gajarea tehnicii agricole în favoarea băncii (f.d. 74, volumul I).

La 10 decembrie 2015 BC „Moldova-Agroindbank” SA a expediat un răspuns către CIA „Asito” SA, prin care a informat că, dispozițiile de plată date de SC „Gvido Stil” SRL în scopul onorării obligațiilor de plată, asumate în baza contractului de credit enunțat, nu pot fi prezentate din motiv că, asemenea dispoziții nu există și nici nu trebuiau să existe, or, toate achitățile pe marginea contractului de credit erau efectuate de către bancă, de sine stătător, fără a fi necesară prezentarea dispozițiilor de plată de către contractantul asigurării, în temeiul contractului de mandat enunțat. De asemenea, a informat că, nu poate fi prezentată nici copia contractului de gaj solicitată de CIA „Asito” SA din motiv că, între bancă și contractantul asigurării nu a fost încheiat un asemenea contract și nici nu urma să fie încheiat. Astfel, a solicitat prezentarea în adresa băncii, fără tergiversări, a actului de stabilire a despăgubirii de asigurare, în conformitate cu prevederile pct. 5.1. lit. c) al contractului de asigurare (f.d. 75, volumul I).

Ca răspuns la scrisoarea nr. 22005/1346 din 10 decembrie 2015 CIA „Asito” SA a informat BC „Moldova-Agroindbank” SA despre faptul că, nu i-a fost prezentată copia regulamentelor, instrucțiunilor băncii ce reglementează procedura și condițiile de acordare a creditelor persoanelor juridice, fapt pentru care repetat a solicitat prezentarea actelor menționate (f.d. 76, volumul I).

Prin scrisoarea nr. 22005/1389 din 24 decembrie 2015, care a fost recepționată de CIA „Asito” SA la 24 decembrie 2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a informat că solicitarea CIA „Asito” SA cu privire la prezentarea de către bancă a actelor sale

normative interne este neîntemeiată, iar în acest sens, a solicitat să nu tergiverseze neîntemeiat onorarea obligațiilor asumate conform contractului de asigurare (f.d. 77, volumul I).

La 31 decembrie 2015 CIA „Asito” SA a informat BC „Moldova-Agroindbank” SA despre faptul că, din momentul recepționării din partea băncii a actelor solicitate și agreeate spre a fi prezentate, va adopta o decizie (f.d. 78, volumul I).

Ulterior, la 06 ianuarie 2016 BC „Moldova-Agroindbank” SA a înaintat către CIA „Asito” SA o reclamație, solicitând achitarea în termen de 10 zile lucrătoare din data recepționării reclamației, a despăgubirii de asigurare în mărime de 32747567,24 de lei, inclusiv: 32179792,28 de lei - datorie la credit și 567774,96 de lei – alte datorii aferente contractului de credit.

Prin scrisoarea nr. 01/1-82 din 20 ianuarie 2016 CIA „Asito” SA a refuzat satisfacerea cerințelor din reclamația Băncii, invocând imposibilitatea de a purcede la examinarea circumstanțelor cazului asigurat, stabilirea valorii daunelor financiare și a mărimii despăgubirilor de asigurare ca urmare a neprezentării de către BC „Moldova-Agroindbank” SA a documentelor solicitate.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată la 03 februarie 2016, BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat încasarea de la CIA „Asito” SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 32 747 567,24 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La rând său, la 31 mai 2016 CIA „Asito” SA a înaintat acțiune împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, solicitând constatarea nulității contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii depuse de BC „Moldova-Agroindbank” SA, încasând din contul CIA „Asito” SA în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu titlu de despăgubire de asigurare și dobândă de întârziere, conform contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, încheiat între CIA „Asito” SA, SRL „Gvido Stil” și BC „Moldova-Agroindbank” SA, suma de 32747567,24 de lei și cu titlu de taxă de stat, suma de 50000 de lei și netemeinicii acțiunii depuse de CIA „Asito” SA.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de CIA „Asito Direct” SA, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea depusă de către BC „Moldova-Agroindbank” SA ca fiind nefondată și a admis acțiunea depusă de către CIA „Asito Direct” SA, declarând nul contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, încheiat între BC „Moldova-Agroindbank” SA, CIA „Asito” SA și SRL „Gvido Stil”. A încasat în mod solidar din contul BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Gvido Stil” în beneficiul CIA „Asito Direct” SA taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 4382,07 lei, taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în sumă de 37500 de lei și taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs în sumă de 25000 de lei.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme

de Justiție consideră că soluția instanței de apel este greșită.

Conform art. 1301 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Conform art. 1 din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, caz asigurat reprezintă riscul asigurat, prevăzut în contractul de asigurare, a cărui producere conferă asiguratului dreptul de a fi indemnizat sau despăgubit de către asigurător.

Potrivit art. 3 lit. b) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006, obiectul asigurării îl constituie interesele patrimoniale ce nu contravin legislației Republicii Moldova, corelate cu bunuri, credite și garanții, pierderi financiare ale persoanelor fizice și ale persoanelor juridice (asigurarea de bunuri).

În conformitate cu art. 5 alin. (1), (3), (4) din Legea cu privire la asigurări, după modul de efectuare, există două forme de asigurare: obligatorie și benevolă (facultativă). În asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat și asigurător, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contract de asigurare. Condițiile asigurărilor benevole (facultative) sunt stabilite de asigurător, în conformitate cu legislația și cu actele normative ale Autorității de supraveghere. Avizarea și constatarea producerii riscurilor asigurate, evaluarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor și a indemnizațiilor de asigurare se efectuează în condițiile legii, în cazul asigurărilor obligatorii, sau în baza condițiilor de asigurare și contractului de asigurare, în cazul asigurărilor benevole (facultative).

Conform art. 8 alin. (2), (4) din Legea cu privire la asigurări, activitatea asigurătorului se desfășoară în bază de licență, eliberată exclusiv pentru activitate în categoria „asigurări de viață” sau pentru activitate în categoria ”asigurări generale”. Asigurătorul este în drept să desfășoare activitate în limitele claselor de asigurări pentru care a obținut licență în condițiile prezentei legi.

Iar, art. 31 alin. (1), (2) din Legea cu privire la asigurări prevede că asigurătorul (reasiguratorul) trebuie să-și dirijeze activitatea respectând normele de prudență specifice, conform practicilor în asigurări, și să prevadă: a) organizarea și desfășurarea cu prudență și profesionalism a activității, în concordanță cu specificul și amploarea ei; b) încadrarea în activitate a unui număr suficient de persoane care să corespundă criteriilor de pregătire și de competență profesională stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere. Pentru asigurările benevole (facultative) practicate, asigurătorul trebuie să elaboreze: a) propriile condiții de asigurare, cu respectarea prevederilor legale referitoare la contractul de asigurare; b) propriile clauze de asigurare, care pot modifica condițiile de asigurare, în funcție de opțiunea proprie sau de cea a asiguratului; c) propriile criterii de stabilire a primelor de asigurare; d) propriile reglementări și instrucțiuni de constatare și lichidare a daunelor, în strictă concordanță cu prevederile cuprinse în condițiile și în clauzele de asigurare; e) reglementări interne

privind constituirea și menținerea rezervelor tehnice, în funcție de propriul sistem de evidență operativă, cu respectarea actelor normative emise de autoritatea de supraveghere.

Potrivit art. 44 din Legea cu privire la asigurări, nici o faptă a asigurătorului (reasigurătorului) ori a intermediarului în asigurări și/sau în reasigurări constând în încălcarea oricăror prevederi ale prezentei legi sau a actelor normative ale autorității de supraveghere, a cuantumului primelor de asigurare, precum și a altor reglementări privind încheierea contractului de asigurare și/sau reasigurare, nu poate fi invocată de asigurător (reasigurător) pentru anularea contractului de asigurare și/sau reasigurare.

Pornind de la prevederile normelor de drept citate supra, instanța de recurs reține că obiectul contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015 îl constituie interesele patrimoniale ale asiguratului legate de daunele financiare pe care asiguratul le-ar putea suporta în circumstanțe ce nu depind de el în rezultatul survenirii riscului (cazului) asigurat.

Drept risc (caz) asigurat este considerată neexecutarea de către contractantul asigurării SC „Gvido Stil” SRL, în termenele stabilite, integral sau parțial, a obligațiilor de plată asumate în contractul de credit nr. SI50051/437 din 20 martie 2015 încheiat cu asiguratul, în conformitate cu care ultimul a acordat contractantului asigurării un credit cu limita datoriei în sumă de 36 857 973 de lei, cu termen limită de rambursare la data de 19 noiembrie 2015.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că părțile contractului de asigurare facultativă au stabilit expres și în detaliu care este obiectul asigurării, cazurile asigurate, precum și condițiile de asigurare. Obiectul contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015 corespunde prevederilor art. 3 lit. b) din Legea cu privire la asigurări. Contractul de asigurare a fost semnat tripartit.

CIA „Asito Direct” SA a invocat în cererea de chemare în judecată depusă la 31 mai 2016 nulitatea contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, indicând că acesta nu exprimă voința administrației companiei, nefiind semnat de către directorul CIA „Asito” SA, fiind aplicată o ștampilă facsimil în locul semnăturii, respectiv, în opinia intimatei, nu poate produce efecte juridice.

Cu referire la această afirmație, instanța de recurs reține de drept următoarele raționamente.

Conform art. 217 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Art. 220 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede că actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 221 alin. (1), (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul

juridic fictiv) este nul. Actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul.

Potrivit pct. 17 din Regulamentul cu privire la activitatea în domeniul confecționării ștampilelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 (anexa nr. 3), celelalte ștampile și alte articole – plombe, facsimile, ștampile fără denumirea entității, precum și cu denumirea abreviată a beneficiarului (sigilii pentru sigilarea dulapurilor, ștampilele etichetelor de mărfuri cu indicarea expeditorului, destinatarului încărcăturii, ștampile cu semnătură pentru aprobarea desenelor tehnice, ștampile pentru corespondența de intrare și ieșire, ștampile de inventar – se execută la entitățile (atelierile) de confecționare a ștampilelor fără autorizație, dar neapărat în baza cererilor semnate de conducătorii entității pentru care sunt fabricate aceste articole.

Legislația în vigoare nu conține prevederi referitor la regimul juridic și modul de utilizare a semnăturii facsimil, fiecare entitate conducându-se de regulamentul intern în privința aplicării acesteia.

Prin scrisoarea nr. 01/1-915 din 27 aprilie 2015, la solicitarea BC „Moldova-Agroindbank” SA de a semna contractul cu semnătură olografă, CIA „Asito” SA a comunicat că nu există nicio împrejurare de fapt și/sau de drept care ar indica asupra eventualului pericol de declarare a nulității contractului, acesta fiind prefect legal. Adăugător, CIA „Asito” SA a menționat că la aplicarea semnăturii facsimile, angajații companiei se conduc de regulamentul intern cu privire la folosirea semnăturii facsimile a Directorului general interimar al CIA „Asito” SA, Mykhaylo Goncharuk, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrare a CIA „Asito” SA, fiind o procedură uzuală în activitatea companiei. Astfel, în conformitate cu regulamentul intern, semnătura facsimile este echivalentă semnăturii directorului și reprezintă voința acestuia fără ca nimeni să-i opună vreo limitare, imprecizie sau imperfecțiune a semnăturii (f.d. 62, volumul II).

Mai mult ca atât, pe contractul de asigurare nr. 43/1659 din 20 martie 2015 a fost aplicată ștampila CIA „Asito” SA.

Conform art. 1308 alin. (6) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), dovada încheierii contractului de asigurare rezultă și din trimiterea unui document de asigurare, precum poliță de asigurare (certificat), din cererea de plată a primei ori din înscrisul prin care se constată efectuarea acestei plăți sau din orice înscris din care reiese faptul încheierii contractului.

La 23 martie 2015 CIA „Asito” SA a emis factura nr. 01, conform căreia SRL „Gvido Stil” urma să achite prima de asigurare a poliței de asigurare facultativă de riscuri financiare în sumă de 146 069,00 lei, conform cursului BNM la data efectuării plății (f.d. 70, volumul II).

Potrivit ordinului de plată nr. 2 din 25 martie 2015, SRL „Gvido Stil”, în calitate de contractant al asigurării, a achitat plata pentru prima de asigurare conform contractului de asigurare facultativă a riscurilor financiare cu nr. 43/1659 din 20 martie 2015, în sumă de 146 069 lei (f.d. 46, volumul I), iar CIA „Asito” SA a eliberat polița de asigurare facultativă de riscuri financiare (f.d. 43, volumul I).

În circumstanțele expuse, instanța de recurs conchide că este neîntemeiat argumentul CIA „Asito Direct” SA precum că nu și-a exprimat consimțământul la încheierea contractului de asigurare din 20 martie 2015, or, CIA „Asito Direct” SA a fost în cunoștință de cauză despre contractul încheiat, a calculat suma necesară pentru achitarea poliței de asigurare, a acceptat plata poliței de asigurare de către SC „Gvido Stil” SRL conform contractului de asigurare, a creat rezerva tehnică pentru despăgubiri,. Toate aceste acțiuni au fost succesive în timp și nu au fost negate, valabilitatea contractului fiind contestată abia după depunerea cererii de chemare în judecată de către BC „Moldova Agroindbank” SA. Ba mai mult, prin scrisoarea nr. 01/1-915 din 27 aprilie 2015, semnată de către directorul general Mykhaylo Goncharuk, s-au dat asigurări băncii despre lipsa de temeuri de a declara nul contractul de asigurare.

Instanța de recurs observă că CIA „Asito Direct” SA, după adoptarea hotărârii instanței de fond de respingere a acțiunii de declarare a nulității contractului de asigurare pe motiv de lipsă de consimțământ, a invocat un nou argument de nulitate și anume că, compania nu ar fi deținut licență de asigurare a creditelor bancare.

Cu referire la acest nou argument, instanța de recurs menționează că CIA „Asito Direct” SA nu a prezentat această dovadă.

Totodată, instanța de recurs reține că în conformitate cu pct. 8-9 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.55/6 din 08 noiembrie 2007, condițiile de asigurare ale asigurătorului, conforme legislației în vigoare, sunt obligatorii pentru asigurat, dacă contractul prevede expres aplicarea lor și dacă înseși condițiile sunt expuse în textul contractului sau pe verso, sau fac parte integrantă a contractului sub forma unei anexe. În cazul în care condițiile de asigurare se prezintă sub formă de anexe la contractul de asigurare, faptul despre înmânarea acestora de către asigurător asiguratului se notifică în textul contractului. La negocierea contractului de asigurare, părțile pot conveni și asupra unor clauze diferite de cele stipulate în condițiile de asigurare, în măsura în care acestea nu contravin legislației în vigoare.

Conform pct. 2.1 din contractul de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, obiectul contractului îl constituie interesele patrimoniale ale asiguratului legate de daunele financiare pe care asiguratul le-ar putea suporta în circumstanțe ce nu depind de el în rezultatul survenirii riscului (cazului) asigurat. Astfel, în speță, asigurătorul a încadrat contractul nr. 43/1659 din 20 martie 2015 în clasa 16 „Asigurări de pierderi financiare”.

În conformitate cu pct. 7.1, 7.3 din contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, drept bază pentru încheierea prezentului contract servesc legislația Republicii Moldova și Condițiile de asigurare de pierderi financiare ale asigurătorului. În cazul divergențelor între clauzele prezentului contract și prevederile cuprinse în Condițiile de asigurare de pierderi financiare ale asigurătorului, prevalează dispozițiile prezentului contract.

Astfel, în speță, condițiile contractului de asigurare facultativă a riscurilor financiare cu nr. 43/1659 din 20 martie 2015 au fost stabilite de către asigurător, iar, potrivit art. 31 alin. (2) al Legii cu privire la asigurări în coroborare cu pct. 2 din Regulamentul privind cerințele față de conținutul condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurare benevolă, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.55/6 din 08 noiembrie 2007, asigurătorul este în drept să-și elaboreze propriile clauze de asigurare, care pot modifica condițiile de asigurare, în funcție de opțiunea proprie sau de cea a asiguratului, la caz, părțile convenind că, în caz de divergență dintre prevederile contractelor de asigurare și condițiile generale de asigurări, vor prevala prevederile contractului, iar condițiile generale de asigurări se aplică suplimentar și doar în măsura în care contractul nu reglementează situațiile neprevăzute.

Potrivit pct. 4 al Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.55/6 din 08 noiembrie 2007, asigurătorul este în drept să subscrie riscuri în strictă conformitate cu condițiile de asigurare în baza cărora a fost eliberată sau reperfectată licența. Subscrierea riscurilor, care nu se regăsesc în condițiile de asigurare benevolă ale asigurătorului se sancționează în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea cu privire la asigurări.

Dispozițiile art. 54 alin. (1) din Legea cu privire la asigurări stipulează că, sunt considerate încălcări pe piața asigurărilor nerespectarea prevederilor imperative ale prezentei legi, ale Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ale altor acte legislative, ale actelor normative din domeniul asigurărilor, nerespectarea condițiilor de licențiere, a prescripțiilor emise întru conformarea activității, neexecutarea sancțiunilor și măsurilor de redresare și remediere financiară impuse, precum și faptele stabilite expres în Codul contravențional și în Codul penal.

Prin scrisoarea nr. 04-3667 din 04 octombrie 2016, Comisia Națională a Pieței Financiare a comunicat CIA „Asito Direct” SA că urmare a efectuării analizei modului de încheiere a contractelor, acestea au fost încheiate cu subscrierea riscurilor prevăzute în limitele Clasei 16 „Asigurări de pierderi financiare”, clasă inclusă în Anexa la licența seria C.N.P.F. nr. 000656 din 28 martie 2011, valabilă pe un termen nelimitat (f.d. 189, volumul I).

În consecință, reieșind din circumstanțele constatate supra și raportându-le normelor legale precitate, instanța de recurs conchide ca fiind neîntemeiate cerințele CIA „Asito Direct” SA privind constatarea nulității absolute a contractului de asigurare facultativă a riscurilor financiare cu nr. 43/1659 din 20 martie 2015, or, CIA „Asito Direct” SA, contrar obligației ce-i revin conform art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu a prezentat careva probe pertinente care confirmă circumstanțele invocate în vederea constatării nulității absolute, limitându-se la argumente pur declarative.

Totodată, având în vedere faptul că participanții la proces au invocat diverse hotărâri pronunțate în litigii similare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că hotărârile pronunțate,

chiar și în litigii care, la prima vedere par similare, totuși, nu sunt identice și nu sunt susceptibile de a contravine principiului securității juridice și în acest sens nu poate fi invocată practica neuniformă.

În prezenta speță, obiectul contractului de asigurare îl constituie interesele patrimoniale ale asiguratului legate de daunele financiare pe care asiguratul le-ar putea suporta în circumstanțe ce nu depind de el în rezultatul survenirii riscului (cazului) asigurat, care conform Legii cu privire la asigurări se încadrează în clasa 16, fapt confirmat și prin scrisoarea nr. 04-3667 din 04 octombrie 2016 a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. CIA „Asito Direct” SA pe parcursul examinării cauzei nu a prezentat dovada că nu deține licența pentru această clasă de asigurare. Cu atât mai mult, potrivit art. 44 din Legea cu privire la asigurări, nici o faptă a asigurătorului (reasiguratorului) ori a intermediarului în asigurări și/sau în reasigurări constând în încălcarea oricăror prevederi ale prezentei legi sau a actelor normative ale autorității de supraveghere, a cuantumului primelor de asigurare, precum și a altor reglementări privind încheierea contractului de asigurare și/sau reasigurare, nu poate fi invocată de asigurător (reasigurator) pentru anularea contractului de asigurare și/sau reasigurare.

Art. 6 § 1 din Convenția europeană pentru drepturile omului nu garantează, ca atare, dreptul la o jurisprudență constantă. În fapt, o evoluție în timp a jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrări a justiției, în măsura în care lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice modificare sau îmbunătățire (Nejdet Şahin și Perihan Şahin împotriva Turciei (Marea Cameră), pct. 54, Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții împotriva României (Marea Cameră), pct. 116).

Rolul jurisprudenței este de a interpreta și aplica la cazuri concrete legea. Respectiv, nu orice hotărâre care diferă de o altă hotărâre constituie o divergență de jurisprudență.

Astfel, la acest capitol există soluții ale Curții de la Strasbourg cum este și în cazul *Jordan Iordanov c. Bulgariei* din 02 octombrie 2009, unde Curtea a reiterat că divergențele jurisprudențiale sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond din cadrul unei jurisdicții teritoriale.

De asemenea, Curtea a recunoscut că este inerentă adoptarea de soluții diferite într-un sistem alcătuit dintr-un ansamblu de instanțe competente să soluționeze în fond într-o anumită jurisdicție teritorială (CtEDO, *Sansos Pinto c. Portugaliei*, 2008), ba chiar în cadrul aceleiași jurisdicții (CtEDO, *Unedic c. Franței*, 2008). Mai mult, s-a decis că dacă instanța a motivat în mod corespunzător hotărârea la finalul unei proceduri contradictorii în care părțile au avut ocazia de a-și prezenta punctele de vedere, simplul fapt că ea este diametral opusă față de soluțiile pronunțate de alte instanțe sesizate cu cereri similare nu conduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice (CtEDO, *Marea Cameră, Nejdet Şahin și Perihan Şahin c. Turciei*, 2011).

Principiul res judicata în sine nu impune instanțelor judecătorești naționale să urmeze precedentele în cazuri similare, realizarea coerenței dreptului necesită timp iar perioadele de conflict în jurisprudență pot fi, prin urmare, tolerate fără a submina securitatea juridică. Acest fapt denotă că două instanțe, fiecare, cu domeniul său de

competență, pot decide cazuri similare (în baza faptelor și dreptului) ajungând la concluzii divergente, dar cu toate acestea raționale și motivate (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, §61-96).

Dat fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că la judecarea cauzei, CIA „Asito Direct” nu a probat temeiurile de drept în virtutea cărora urmează a fi constatată nulitatea contractului de asigurare, prima instanță concluzionând corect asupra respingerii acțiunii depuse de către CIA „Asito Direct”.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Art. 1315 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede că asigurătorul este obligat: a) să aducă la cunoștința asiguratului, într-o formă adecvată, condițiile asigurării; b) să efectueze plata, la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare; c) să compenseze asiguratului cheltuielile aferente evitării producerii cazului asigurat sau limitării oportune a prejudiciilor pasibile de despăgubire; d) să păstreze confidența informației despre asigurat și a persoanelor asigurate, de care a luat cunoștință în procesul asigurării. Legea și contractul de asigurare pot prevedea și alte obligații pentru asigurător.

În conformitate cu art. 6 alin. (1), (3) din Legea cu privire la asigurări, suma asigurată este limita maximă a răspunderii asigurătorului în cazul producerii evenimentului pentru care s-a încheiat contractul de asigurare. În asigurarea de bunuri și de răspundere civilă, suma pe care asigurătorul o datorează asiguratului în vederea compensării pagubei produse de evenimentul asigurat reprezintă despăgubirea de asigurare.

Potrivit art. 17 alin. (1), (6) din Legea menționată, asigurătorul este în drept să refuze deplin sau parțial asiguratului despăgubirea de asigurare în asigurările de bunuri în cazul: a) producerii de pagube ca urmare a unor acțiuni intenționate ale asiguratului sau ale beneficiarului, orientate spre provocarea sau facilitarea producerii evenimentului asigurat, cu excepția acțiunilor de îndeplinire a datoriei civice sau de apărare a vieții, sănătății, onoarei și demnității; b) producerii de pagube ca urmare a unei infracțiuni intenționate comise de asigurat sau beneficiar, legate direct de producerea evenimentului asigurat; c) comunicării intenționate de informații false către asigurător sau necomunicării datelor, cunoscute de asigurat, ce vizează interesele de

asigurare dacă circumstanțele tănuite se află în raport de cauzalitate cu producerea evenimentului asigurat; d) unor alte evenimente prevăzute de legislație. Asupra refuzului de a plăti integral sau parțial indemnizație de asigurare sau despăgubire de asigurare, asiguratorul emite în scris o decizie motivată, pe care o comunică în scris asiguratului, păgubitelui și beneficiarului în termenele indicate în condițiile de asigurare.

Potrivit dispozițiilor pct. 3.5 din contractul de asigurare facultativă a riscurilor financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, suma asigurată constituie 36 857 973,00 lei.

În conformitate cu pct. 4.1. lit. a) din contractul de asigurare facultativă a riscurilor financiare, survenirea cazului asigurat și quantumul despăgubirii de asigurare se stabilesc de Asigurator, în baza documentelor și informațiilor justificative prezentate de asigurat conform pct. 5.2 lit. a) al contractului de asigurare.

În pct. 4.3 din contractul de asigurare părțile au stabilit că asiguratorul achită despăgubirea de asigurare în decurs de 5 (cinci) zile lucrătoare, din data semnării de către Asigurator și Asigurat a Actului de stabilire a despăgubirii de asigurare, cu condiția cesiunii de către Asigurat către Asigurator a creanței sale rezultate din contractul de credit, în limita sumei despăgubirilor de asigurare achitate asiguratului.

Conform pct. 5.1 lit. c) din contract, asiguratorul se obligă în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii de la asigurat a actelor necesare pentru confirmarea survenirii cazului asigurat, să examineze circumstanțele cazului asigurat, să stabilească valoarea daunelor financiare și mărimea despăgubirii de asigurare.

Pct. 5.2. lit. a) din contractul de asigurare prevede că, asiguratul se obligă : în termen de 3 zile lucrătoare din momentul când i-a devenit cunoscut faptul producerii cazului asigurat, să înștiințeze despre aceasta asiguratorul și să prezinte acestuia cererea de daună cu anexarea actelor necesare pentru confirmarea survenirii cazului asigurat, stabilirea valorii daunelor financiare și a quantumului despăgubirilor de asigurare, și anume: copia contractului de credit și a dispozițiilor de plată date de contractantul asigurării în scopul onorării obligațiilor sale de plată conform contractului de credit.

Prin prisma cadrului legal citat mai sus și a clauzelor contractuale, instanța de recurs ajunge la concluzia că CIA „Asito Direct” SA are cert obligația de achitare în cazul dat a despăgubirii de asigurare în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” SA conform contractului de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, or, în speță se constată survenirea cazului asigurat prevăzut în contract.

BC „Moldova-Agroindbank” SA, în calitate de asigurat, și-a îndeplinit toate angajamentele contractuale, fiind achitată prima de asigurare în sumă de 146069 de lei conform ordinului de plată nr. 2 din 25 martie 2015 și eliberată polița de asigurare facultativă de riscuri financiare la contractul de asigurare facultativă de riscuri financiare nr. 43/1659 din 20 martie 2015, la fel, a fost prezentată CIA „Asito Direct” SA toată documentația necesară stabilirii cazului asigurat și plății despăgubirii de asigurare. Însă, intimata CIA „Asito Direct” SA, contrar obligațiilor contractuale și legale, nu a achitat despăgubirea de asigurare și nici nu a remis recurenteii un refuz motivat.

În circumstanțele expuse, prima instanță just a ajuns la concluzia de a admite acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA și a încasa din contul CIA „Asito” SA în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA, cu titlu de despăgubire de asigurare și dobândă de întârziere, conform contractului de asigurare facultativă nr. 43/1659 din 20 martie 2015, încheiat între CIA „Asito” SA, SRL „Gvido Stil” și BC „Moldova-Agroindbank” SA, suma de 32 747 567,24 de lei și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 50 000 de lei. În această limită și reprezentantul BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat admiterea recursului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se admite recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Gvido Stil” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, Societății cu Răspundere Limitată „Gvido Stil”, intervenient accesoriu Mykhaylo Goncharuk cu privire la constatarea nulității actului juridic.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

Aliona Miron

Mariana Pitic